مقاله کوتاه

دوفصلنامه آموزش پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل
دوره دوم، شمارهٔ ۲، بهار و تابستان ۱۳۹۳، صفحه ۶۱-۵۵

تاثیر واحد توسعه تحقیقات بالینی بر روند پژوهش‌های بالینی مبتنی بر شواهد دربیمارستان شهید بهشتی بابل

حمید شافی(MD)[۱]، ندا امانی(BSc)[۲]، عاتکه بابازاده(BSc)[۲]، محدثه میرزاپور(MD)[۲]، علی بیژنی(MD)[۳*]

۱- مرکز تحقیقات باروری و ناباروری فاطمه زهرا (س)، دانشگاه علوم پزشکی بابل، ایران
۲- واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهیدبهشتی ، دانشگاه علوم پزشکی بابل، ایران
۳- مرکز تحقیقات بیماری‌های غیر واگیر امیرکلا، دانشگاه علوم پزشکی بابل، ایران

دریافت: ۹۳/۱/۱۶، اصلاح: ۹۳/۶/۱، پذیرش: ۹۳/۶/۳

خلاصه

سابقه و هدف: انقلاب اطلاعاتی با گستره وسیع اثربخشی، در ابعاد مختلف جامعه خصوصاً علوم پزشکی، می‌تواند راهگشای بسیاری از مشکلات باشد.

مواد و روشها: این مطالعه یک تحقیق HSR (Health System Research) از نوع مداخله‌ای قبل و بعد بوده و اعضاء هیات علمی بالینی بیمارستان شهید بهشتی بابل جامعه آماری آن را تشکیل می‌دهند. با تاسیس واحد توسعه تحقیقات بالینی در بیمارستان شهید بهشتی در سال ۱۳۸۸و ارائه خدمات در این مرکز، تعداد مقالات چاپ شده، تعداد طرح‌های مصوب و تعداد پایان‌نامه‌های دانشجویی مصوب به عنوان شاخص عملکرد پژوهشی قبل و بعد از تأسیس پایگاه محاسبه گردید. در رابطه با طرح‌های تحقیقاتی، صورتجلسه شورای پژوهشی این بیمارستان و دانشگاه، همچنین مراجعه به پایگاه داده اعضاء هیئت علمی، بستر جمع‌آوری اطلاعات بوده است. تعداد پایان‌نامه‌ها و مقالات چاپی بواسطه اطلاعات ارائه شده از اعضاء هیات علمی گردآوری شد.

یافته ها: میزان فعالیت‌های پژوهشی اساتید در قالب تعداد طرح‌های تحقیقاتی، پایان‌نامه‌ها و مقالات چاپ شده، قبل از تاسیس واحد، ۵۸ مورد (۲۵/۹٪) و بعد از آن ۱۶۶ مورد (۷۴/۱۰٪) می‌باشد. سهم واحد در پیشبرد اهداف پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی بابل بر پایه تعداد مقالات چاپ شده با توجه به نوع مقاله و ایندکس مجلاتی که مقاله در آن به چاپ رسیده است در بازه زمانی مربوط به تاسیس واحد تاکنون، ۸۴/۵ بوده است.

نتیجه گیری: رشد معنی‌دار تعداد، سرانه طرح‌های تحقیقاتی، مقالات و همچنین افزایش تعداد پایان‌نامه‌های مصوب، نشان‌دهنده تأثیر مثبت مشاوره‌های پژوهشی در پایگاه و افزایش دید پژوهشی و علاقه‌مندی پزشکان و دانشجویان می‌باشد.

واژه های کلیدی: توسعه تحقیقات بالینی، پژوهش، مبتنی بر شواهد، آموزش پزشکی.

مقدمه

انقلاب اطلاعاتی با گستره وسیع اثربخشی، در ابعاد مختلف جامعه خصوصاً علوم پزشکی از طریق پیشرفت تحقیقات صحیح و اصولی، می‌تواند راهگشای بسیاری از مشکلات باشد. وضعیت تحقیقات در جهان متفاوت است. تعداد محققین به ازاء هر یک میلیون نفر در ژاپن ۵۰۰۰ نفر، در آلمان ۳۰۰۰ نفر، در آمریکا ۵۷۰۰ نفر، در کره جنوبی۱۵۰۰ نفر و در ایران ۱۰۰ نفر می باشد (۱). ترکیب پژوهش در آموزش، در راستای هدفمند کردن تحقیقات آموزشی و استفاده از نتایج طرح‌های کاربردی بسیار حائز اهمیت است. به منظور آشنایی سیستماتیک اعضاء هیئت علمی با روش تحقیق، ترغیب مشارکت اساتید و دانشجویان علاقه‌مند به اجرای صحیح پژوهش و تهیه بانک اطلاعاتی از پژوهش‌های انجام شده در آموزش پزشکی، واحد توسعه تحقیقات بالینی در دانشگاه‌ها شکل گرفت. در سال ۸۲ کمیته سیاستگذاری تحقیقات بالینی با هدف بسترسازی و حمایت کمی و کیفی از توسعه تحقیقات بالینی در بیمارستان‌های آموزشی، راه‌اندازی واحدهای توسعه تحقیقات بالینی را در دستور کار قرار داد و بر این اساس در ابتدا دانشگاه‌های علوم پزشکی: تهران، شهیدبهشتی، ایران، تبریز و شیراز که بصورت داوطلبانه اعلام آمادگی کرده بودند برای این امر انتخاب شدند و بتدریج در دانشگاه‌های دیگر نیز شکل گرفت. در همین راستا، واحدهای توسعه تحقیقات

* نویسنده مسئول مقاله: دکتر علی بیژنی
آدرس: بابل، دانشگاه علوم پزشکی، معاونت تحقیقات و فناوری، تلفن: ۳۲۱۹۹۵۹۲ -۰۱۱
e-mail: alibijani@yahoo.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-29]

بالینی در بیمارستان‌های آموزشی درمانی با تولید دانش و فناوری تحقیقات در جهت افزایش آگاهی و حفظ ارتقاء سطح سلامت جامعه جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص داده است.

مطالعاتی چون مطالعه با عنوان بررسی عوامل بازدارنده انجام پژوهش از دیدگاه اعضاء هیات علمی و ارائه طرحی برای مقابله با این عوامل در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۲ دلایل مختلفی مانند موانع سازمانی، وقت گیری جمع‌آوری اطلاعات، طولانی بودن مراحل اداری، مشغله زیاد، ارتباط کم بین محققان، عدم آشنایی با کار گروهی و دسترس نبودن مقالات و مباحث پژوهشی در یک مکان معین را از موانع اصلی مطرح نموده است (۲).

این بررسی به منظور ارزیابی تاثیر واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهید بهشتی بابل بر ارتقاء پژوهش بالینی دانشگاه علوم پزشکی بابل صورت گرفته است.

مواد و روشها

این مطالعه یک تحقیق HSR (Health System Research) از نوع مداخله‌ای قبل و بعد بوده و اعضاء هیئت علمی بالینی بیمارستان شهیدبهشتی بابل جامعه آماری آن را تشکیل می‌دهند. تعداد اعضاء هیات علمی در طول سال‌های قبل و بعد از تاسیس پایگاه توسعه تحقیقات بالینی ۲۲نفر بوده است. با تاسیس واحد توسعه تحقیقات بالینی در بیمارستان شهیدبهشتی در سال ۱۳۸۸، مداخلاتی جهت ارتقاء پژوهش‌های بالینی و انسجام هرچه بیشتر در ارائه خدمات در این مرکز آموزشی درمانی آغاز گردید.

خدمات قبل از تاسیس پایگاه، خدمات متداول آموزشی و پژوهشی در قالب ثبت طرح ها تحقیقاتی مصوب، پایان‌نامه‌ها و نامه‌های ارسالی بوده اما عدم تمرکز، سردرگمی زیاد و روند اداری کار با سرعت بسیار پایین، از مشکلات اساسی بشمار می‌آمد.

بعد از تاسیس این واحد، پایگاه تحقیقات بالینی با حضور فعال، پرسنل آشنا با اصول کار در زمینه پژوهش، در فیلدهای مجزا با توجه به رشته‌های مختلف علوم پزشکی (جراحی، اورولوژی، داخلی، پاتولوژی و ارتوپدی) اقدام به ارائه منسجم خدمات زیر نمود.

متدولوژی طرح تحقیقاتی

اجرای طرح وگزارش‌نویسی

مشاوره در طراحی و متدولوژی تحقیق

ارائه خدمات‌کامپیوتری مانند پرینت مقالات

مشاوره در نحوه تهیه و تدوین طرح تحقیقاتی

تجزیه و تحلیل آماری طرح‌ها توسط مشاور آمار

مشاوره در جهت نحوه تهیه و تنظیم پایان‌نامه و مقاله‌نویسی

مشاوره جهت چگونگی پذیرش و چاپ مقالات در مجلات معتبر

مشاوره در زمینه‌های پژوهشی جهت دانشجویان پزشکی و اعضاء هیئت علمی در رابطه با شیوه پروپوزال‌نویسی

طراحی بانک اطلاعاتی پژوهشی جهت سرعت بخشیدن به فعالیت‌های پژوهشی و استفاده هر چه بهتر از اطلاعات ثبت شده بیماران

با برگزاری مدون سلسله جلسات شورای پژوهشی، به صورت ماهانه و در نتیجه هماهنگی و ارتباط قوی بین اساتید و این واحد همراه با بالا بردن کیفیت طرح‌ها و پایان‌نامه‌ها، طرح های تحقیقاتی در جلسات شورای پژوهشی مطرح و درصورت تصویب طرح مذکور، مراحل اداری ارسال به شورای پژوهشی دانشگاه بلافاصله توسط این واحد صورت می پذیرد تا پس از تصویب در آن مرکز به مرحله اجرا درآید. همچنین این واحد، مرجعی به عنوان محل ارائه مشاوره‌های لازم در زمینه پژوهشی جهت دانشجویان پزشکی و اعضاء هیئت علمی در رابطه با تدوین و نگارش پایان‌نامه‌ها، تهیه و تدوین طرح تحقیقاتی و پذیرش و چاپ مقالات محسوب می‌شود سهولت در امر پذیرش یک طرح تحقیقاتی بعنوان پایان‌نامه توسط دانشجویان پزشکی از جمله مزایای وجود یک واحد توسعه تحقیقات بالینی در یک مرکز آموزشی درمانی به جهت ترکیب هرچه بیشتر پژوهش در آموزش می‌باشد و یقیناً نقش واحد توسعه تحقیقات بالینی در این زمینه هر چه پررنگ‌تر خواهد بود. لازم به ذکر است که افزایش نیاز جامعه برای دریافت خدمات در بخش سلامت، لزوم تحقیقات با جنبه کاربردی با هدف تولید اطلاعات مناسب را دوصد چندان می نماید، اینجاست که حضور فعال نیروی انسانی علاقه‌مند و متخصص در این امر با کاهش نواقص ناشی از عدم مهارت بر سرعت نیل به اهداف مذکور می‌افزاید. در این راستا پایگاه توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهیدبهشتی بابل در بدو تاسیس از حضور پرسنلی فعال، متخصص، متعهد و آشنا به اصول تحقیقات علمی، بهره جسته و طی برگزاری کارگاه‌هایی آموزشی با موضوعات مختلفی چون آموزش Search،Word مقدماتی و پیشرفته، انواع مطالعات، Excel، End note و Accesss بر توانایی آن‌ها افزوده است.

خدمات پژوهشی اعضاء واحد در قالب Search مقالات، پروپوزال نویسی، ارسال پروپوزال به شورای پژوهشی، اصلاح مقالات، مقاله‌نویسی، ارسال مقالات به مجلات جهت چاپ و رفرنس‌نویسی به اعضاء هیات علمی و دانشجویان ارائه می‌گردد.

همه متغیرهای زیر به عنوان شاخص‌های عملکرد پژوهشی قبل و بعد از تأسیس پایگاه محاسبه گردیده است:

۱- تعداد مقالات چاپ شده

۲- تعداد طرح‌های مصوب شورای پژوهشی

۳- تعداد پایان‌نامه‌های دانشجویی مصوب

در رابطه با طرح‌های تحقیقاتی، صورتجلسه شورای پژوهشی در بیمارستان شهید بهشتی و دانشگاه علوم پزشکی بابل و مراجعه به پایگاه داده اعضاء هیئت علمی، بستر جمع‌آوری اطلاعات ما بوده است. تعداد پایان‌نامه‌ها و مقالات چاپی بواسطه اطلاعات جمع‌آوری شده از کلیه اعضاء هیات علمی گردآوری شده است. داده‌های قبل و بعد از ارائه خدمات توسط پایگاه و همچنین میزان تغییر شاخص‌های پژوهش بین قبل و بعد از اجرای طرح مقایسه گردید. سهم واحد در پیشبرد اهداف پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی بابل بر پایه تعداد مقالات چاپ شده با توجه به نوع مقاله و ایندکس مجلاتی که مقاله در آن به چاپ رسیده است در بازه زمانی مربوط به تاسیس واحد تاکنون، ۸۱/۵ بوده است. اطلاعات بیشتر در جدول زیر نشان داده شده است.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-29]

جدول ۱. لیست مقالات چاپ شده با همکاری واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهیدبهشتی بابل

عنوان مقاله	سال چاپ	عنوان مجله	ایندکس	نوع مقاله	مرتبه	امتیاز
مقایسه اطلاعات دموگرافیک، یافته‌های بالینی و آندوسکوپی بیماران مبتلا به اولسر معده	۲۰۱۳	مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل	scopus	Orginal	۰/۷	۱۰/۵
A case report of Familial Adenomatous Polyposis	۲۰۱۳	مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل و دانشگاه علوم پزشکی مازندران	scopus	Case report	۰/۷	۳/۵
بررسی ۱۷۵ مورد سرطان مثانه در بیماران مراجعه کننده به بیمارستانهای توابع دانشگاه علوم پزشکی بابل طی سالهای۹۰-۸۰	۲۰۱۲	مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل	scopus	Orginal	۰/۷	۱۰/۵
هماچوری بزرگسالان در ایران	۲۰۱۳	مجله دانشگاه علوم پزشکی بابل	scopus	Orginal	۰/۷	۱۰/۵
Electronic database annual report on abdominal wall hernias, 2010-2011	۲۰۱۲	World applied science journal	scopus	Orginal	۰/۷	۱۰/۵
غربالگری کانسر پروستات در افراد بالای ۴۰ سال با سابقه فامیلی مثبت	۲۰۱۲	مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران	scopus	Orginal	۰/۷	۱۰/۵
ارزیابی شکستگی لگن در بیماران دیابتی و غیر دیابتی	۲۰۱۳	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	scopus	Orginal	۱	۱۵
درمان کنسرواتیو غیر جراحی خونریزی‌های داخل شکمی به دنبال ترومای غیر نافذ شکم	۲۰۱۳	دانشگاه علوم پزشکی بابل	scopus	Orginal	۰/۷	۱۰/۵
جمع امتیازات						۸۴/۵

یافته‌ها

تعداد اعضاء هیات علمی در طول سال‌های قبل و بعد از تاسیس پایگاه توسعه تحقیقات بالینی ۲۲نفر بوده است. فعالیت‌های پژوهشی این اساتید در طی مدت ۸۴ تا ۹۲ طبق اطلاعات گردآوری شده از پایگاه داده اعضاء هیات علمی، با استناد به لیست عناوین مقالات ارائه شده از جانب پزشکان و استفاده از منابع اطلاعات مربوط به امور پایان‌نامه‌ها در دانشگاه علوم پزشکی بابل، در جدول ۲و۳ نشان داده شده است. میزان فعالیت‌های پژوهشی اساتید در قالب تعداد طرح‌های تحقیقاتی، پایان‌نامه‌ها و مقالات چاپ شده، قبل از تاسیس واحد (۸۴ تا پایان۸۷) ۵۸ مورد (۲۵/۹٪) و بعد از آن (۸۸ تا پایان۹۲) ۱۶۶مورد (۷۴/۱۰٪) می‌باشد. در بررسیهای انجام شده لازم دانستیم تا برآوردی از متغیرهای ذکرشده،برحسب شاخه‌های مختلف پزشکی داشته باشیم. نتایج به دست آمده در جدول۴ مطرح شده است.

جدول ۲. فراوانی فعالیت‌های پژوهشی پزشکان برحسب سال، قبل از تاسیس واحد

تاریخ تصویب نوع فعالیت	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	جمع
طرح تحقیقاتی	۱	۴	۲	۳	۱۰
پایان نامه	۱۷	۵	۸	۸	۳۸
مقالات چاپ شده	۸	۵	۴	۲	۱۹
جمع	۲۶	۱۴	۱۴	۱۳	۶۷

جدول۳. فراوانی فعالیت‌های پژوهشی پزشکان برحسب سال، بعد از تاسیس واحد

تاریخ تصویب نوع فعالیت	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	جمع
طرح تحقیقاتی	۲	۲	۱۰	۱۰	۱۶	۴۰
پایان نامه	۱۷	۲۰	۲۵	۲۵	۱۳	۱۰۰
مقالات چاپ شده	۲	۴	۱۱	۱۷	۷	۴۱
جمع	۲۱	۲۶	۴۶	۵۲	۳۶	۱۸۱

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-29]

جدول۴. توزیع فراوانی پایان نامه‌ها بر حسب رشته و سال تصویب

رشته	ارتوپدی			اورولوژی			جراحی			داخلی			پاتولوژی		
سال	طرح	پایان نامه	مقاله	طرح	پایان نامه	مقاله	طرح	پایان نامه	مقاله	طرح	پایان نامه	مقاله	طرح	پایان نامه	مقاله
۱۳۸۴	–	۵	۱	۶	۶	۶	–	۲	–	–	۲	–	–	۲	۱
۱۳۸۵	–	۲	–	۵	۱	۵	۱	۱	–	–	۱	–	–	–	–
۱۳۸۶	–	۱	۲	۱	۲	۱	۱	۳	۱	–	۲	–	–	–	–
۱۳۸۷	–	۳	–	۱	–	۱	۳	۳	۱	–	۲	–	–	–	–
جمع	–	۱۱	۳	۱۳	۹	۱۳	۵	۹	۲	–	۷	۰	–	۲	۱
۱۳۸۸	۱	۲	۱	۱	۲	۱	۱	۸	–	–	۳	–	–	۲	–
۱۳۸۹	–	۴	–	۲	۳	۲	–	۸	۱	–	۴	–	–	۱	۱
۱۳۹۰	–	۱	۲	۴	۲	۴	۴	۱۶	۵	–	۵	–	۳	۱	–
۱۳۹۱	۱	۳	۱	۸	۹	۸	۸	۱۱	۵	–	–	–	–	۲	۳
۱۳۹۲	۱	۴	–	۴	۵	۴	۴	۴	۱	۳	–	–	۳	–	۲
جمع	۳	۱۴	۴	۱۹	۲۱	۱۹	۱۷	۴۷	۱۲	۳	۱۲	۰	۶	۶	۶

بحث و نتیجه گیری

آیا عملکرد واحد توسعه تحقیقات بالینی بر روند پژوهش‌های بالینی تاثیرگذار است؟

نتایج حاصل از این مطالعه نشان می‌دهد که تأسیس پایگاه تحقیقات بالینی در بیمارستان آموزشی درمانی شهیدبهشتی بابل با ارائه خدمات مشاوره‌ای جهت ارتقاء سطح آگاهی پزشکان و دانشجویان در زمینه نگارش طرح‌های تحقیقاتی و مقالات پژوهشی مطابق با اصول کار، همچنین خدماتی مبتنی بر آماده‌سازی بستری مناسب جهت استفاده از اطلاعات موجود مانند طراحی بانک اطلاعاتی ترومای ارتوپدی و یا آنالیز آماری توسط اعضاء این واحد نقش برجسته‌ای در بارورسازی هرچه بیشتر شاخص‌های پژوهشی اعضاء هیات علمی داشته است. مطالعات دیگری نیز در این زمینه با اهداف متفاوتی انجام شده است و همه به نتایج مشابهی دست یافتند.

در مطالعه‌ای که توسط نجفی‌پور در دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۲۰۰۹ صورت گرفته است، ارائه خدمات آموزشی پژوهشی توسط آن واحد اثر مثبتی بر عملکرد پژوهشی وارتقاء شاخص‌های پژوهشی اعضا داشته (۳)، در مطالعه مشابهی که در دانشگاه علوم پزشکی اراک توسط چهرئی در ۲۰۰۶ انجام گردید نیز اثر مثبت تأسیس چنین پایگاهی نشان داده شده است (۴). همچنین فرمانبر در مطالعه خود با هدفی متفاوت به بررسی عوامل بازدارنده انجام تحقیق از دیدگاه اعضاء هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال ۲۰۰۴ پرداخت. در مطالعه وی، عوامل سازمانی – اداری مهم‌ترین موانع مطرح شده و وجود تسهیلات پژوهشی مانند تشکیل هسته‌های مشاوره پژوهش و کوتاه بودن روند بررسی و تصویب طرح‌ها را در توانمندسازی پژوهشی اعضاء هیات علمی بعنوان عوامل موثر و مفید مطرح نمود (۵).

نتایج مطالعه دکتر محمد حسین‌پور با هدف بررسی عوامل بازدارنده فعالیت پژوهشی اعضاء هیات علمی رشته های علوم انسانی دانشگاه شهر اهواز در سال ۱۳۹۰، کمبود امکانات پژوهشی، ضعف مدیریت و موانع توانمندسازی اعضاء هیات علمی، ضوابط دست و پا گیر اداری، موانع شخصی و مشکلات اقتصادی را از عوامل بازدارنده مطرح نمود و لزوم ارتباط منظم و منطقی بین واحدهای پژوهشی با صنایع و دانشگاه‌ها را منطقی دانست (۶). نتایج پژوهش Hemsley-Brown در سال ۲۰۰۴ با عنوان تسهیل استفاده از پژوهش، حاکی از آن است که عواملی چون قابلیت دسترسی به نتایج تحقیق، شکاف بین محققان و استفاده‌کنندگان، همین‌طور عوامل سازمانی از اصلی‌ترین موانع به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی به شمار می‌روند (۷). دکتر علیرضا ظهور نیز در مطالعه خود تحت عنوان موانع پژوهش از دیدگاه اعضاء هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران در سال ۱۳۸۲، عدم مهارت لازم جهت تدوین پروپوزال، اجرا پژوهش، آنالیز و تفسیر داده‌ها و مقاله نویسی را از موانع مهم برشمرد، وی با توجه به نتایج دست یافته، تاسیس دفتر مشاوره پژوهشی در دانشکده‌ها و بیمارستان‌ها و تخصیص واحد برای فعالیت‌های پژوهشی و در نتیجه کوتاه‌کردن پروسه بررسی و تصویب طرح‌های پژوهشی و ضابطه‌مند سازی پایان‌نامه‌ها و تشکیل هسته‌های تحقیقاتی را توصیه نمود (۸).

در پژوهش راحله سموعی در سال ۱۳۹۱ با محوریت بررسی نیازهای پژوهشی استادان هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، نیازهای حمایتی بالاترین میانگین را به خود اختصاص داد، در این مطالعه فراهم نمودن وسایل و تجهیزات مورد نیاز با در نظر گرفتن سهم مناسب اعتبارات و توجه به اشتغال زمانی بیشتر اساتید به کارهای بالینی، جستجوی اطلاعات، جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل اطلاعات در قالب یک مجموعه مدون را در گرایش بیشتر استادان به پژوهش موثر مطرح نموده است (۹). بررسی عوامل موثر بر مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های پژوهشی و تولید علم عنوان مقاله سعید فعلی در سال ۱۳۸۵ می‌باشد. وی رابطه مثبت معنی‌داری بین توانایی علمی استادان و مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های پژوهشی مشاهده نمود. دسترسی به تسهیلات پژوهشی نیز عامل دیگری بود که برفعالیت‌های پژوهشی دانشجویان تاثیرگذار بوده است (۱۰). غلامرضا خوش‌فر در یک مطالعه موردی در استان گلستان در سال ۱۳۷۹ با هدف بررسی نقش تحقیق در مراکز تحقیقاتی در توسعه اقتصادی- اجتماعی،

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-29]

افزایش سهم بودجه تحقیقاتی، اولویت‌بندی اهداف پژوهشی، وجود مرکز یا سازمان هماهنگ‌کننده با ایجاد موسسات تحقیقاتی وابسته به دانشگاه را سبب توسعه فعالیت‌های دانشگاه و مراکز تحقیقاتی برشمرد و آن را موجب تحرک و انگیزش بیشتر محققان و پژوهش‌گران دانست (۱۱). محسن رضائیان در مقاله خود در سال ۱۳۹۲ با عنوان بررسی عوامل بازدارنده انجام پژوهش از دیدگاه اعضاء هیات علمی و ارائه طرحی برای مقابله با این عوامل در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان دلایل مختلفی مانند موانع سازمانی، وقت گیری جمع‌آوری اطلاعات، طولانی بودن مراحل اداری، مشغله زیاد، ارتباط کم بین محققان، عدم آشنایی با کار گروهی و دسترس نبودن مقالات و مباحث پژوهشی در یک مکان معین را از موانع اصلی مطرح نموده است (۲).

با توجه به بررسی‌های انجام شده در متغیرهای مورد نظر، رشد معنی‌دار تعداد و سرانه طرح‌های تحقیقاتی و مقالات به عنوان دو شاخص پژوهشی، نشان‌دهنده تأثیر مثبت مشاوره‌های پژوهشی در پایگاه است. همچنین افزایش تعداد پایان‌نامه‌های مصوب مبتنی بر افزایش تعداد طرح‌های تحقیقاتی، بیانگر افزایش دید پژوهشی و علاقه‌مندی پزشکان و دانشجویان می‌باشد. باتوجه به گسترش دانشگاه‌ها و تاکید سیاست‌گزاران بر ارتقای سطح کیفی دانشگاه‌ها و افزایش فعالیت‌های پژوهشی، نیاز مبرمی به بهبود سطح دسترسی پژوهش‌گران کشور به نشریه‌های علمی و آخرین دستاوردهای پژوهشی احساس می‌شود (۱۲). در مجموع وجود یک واحد تحقیقاتی با ارائه خدمات فوق، با توجه به اهمیت پژوهش در امر آموزش پزشکی موجب سهولت در دستیابی به اهدافی چون توسعه پژوهش‌های ملی و کاربردی با تأکید بر پژوهش‌های بالینی، حمایت همه جانبه از پژوهشگران و محققین علاقه‌مند، توانمندسازی پژوهشگران در امور پژوهش، توسعه زیربنای ارتباطی و توسعه همکاری بین مراکز پژوهشی کشور، تقویت روحیه همکاری بین اعضاء هیات علمی جهت نیل به مقاصد مشترک و در نتیجه ایجاد اطمینان و رضایتمندی بیشتر اساتید و دانشجویان، می‌شود.

تقدیر و تشکر

یدینوسیله از سرکار خانم بیکائی در واحد امور پایان‌نامه‌های دانشگاه علوم پزشکی بابل و واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهیدبهشتی بابل جهت یاری در جمع آوری اطلاعات لازم، کمال تشکر را دارد.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-29]

Effect of Clinical Research Development Center on the Process of Evidence Based Clinical Researches in Shahid Beheshti Hospital

H. Shafi (MD)[1], N. Amani (BSC)[2], A. Babazadeh (BSC)[2], M. Mirzapour (MD)[2], A. Bijani (MD)[3*]

1. Fatemeh- Zahra Center of Reproductive Research, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran
2. Shahid Beheshti Clinical Research Center, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran
3. Research Center of Non-Communicable Diseases, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran

Biannual Medical Education, Babol Univ Med Sci; 2(2); Spring & Summer 2014; pp: 55-61

Received: April 5th 2014, Revised: August 23th 2014, Accepted: August 25th 2014.

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Information revolution with a wide range of effectiveness, in different dimensions of the society, especially in medical sciences can be a way for solving the problems.

METHODS: This study was before- after intervention HSR type research and clinical faculty members of Shahid Beheshti Hospital in Babol, comprised the statistical population. With establishment of clinical research development unit in Shahid Beheshti Hospital in 2009, the provided services in this center, the number of published papers and the number of approved research projects and theses were considered as indicators of research performance. These indicators were calculated before and after the center establishment. For data collection, information in the database of faculty research system were used. The number of theses and published articles were asked from the faculty members.

FINDINGS: Research activities of faculty in research projects, theses and published papers, before the establishment of the unit, were 58 cases (25.9%), and after that, 166 cases (74.10%). The contribution of this clinical research development unit in the improvement of research goals of Babol University of Medical Sciences, based on the number of published papers according to the type of the article and the indices of journals which articles have been published in, has been 84.5 since the time of the center establishment .

CONCLUSION: Significant growth in the number, research projects per capita, approved articles and theses indicates a positive effect on the research consultations in database and increase in research attitude and interest of practitioners and students.

KEY WORDS: *Clinical Research Development Unit, Research, Evidence Based, Medical Education.*

[*]**Corresponding Author;** Ali Bijani

Address: Babol University of Medical Sciences , Babol , Iran

Tel: +98 11 32199592

E-mail: alibijani@yahoo.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-29]

References

1.Zeinaloo A. Take the survey status in the world and Iran. Journal of Zanjan University of Medical Sciences. 1992;1(1):3-5.

2.Rezaian M, Asadpour M, Hadavi M. Inhibiting factors research from the perspective of faculty members and provide a plan to deal with these factors in Rafsanjan University of Medical Sciences. Journal of Health System. 2013;9(3):269-276.

3.Najafipour H, Darvishmoghaddam S, Azmandian J, Hosseini H. Strides in Development of Medical Education. Journal of Medical Education Development Center. 2009;6(2):157-164.

4.Chehrei A, Kahbazi M, Salehi.B., et al. Clinical trials to determine the effect on the clinical research center at Arak University of Medical Sciences. Journal of Arak University of Medical Sciences. 2006;10(2):12-21.

5.Farmanbar R, Asgari F. Barriers from the perspective of research faculty Guilan University of Medical Sciences. Journal of Medical Faculty Guilan University of Medical Sciences. 2005;14(54):84-91.

6.Hosseinpour M. Factors inhibiting activity of human sciences research faculty Ahvaz University. New findings in psychology. 2011;6(19):79-93.

7.Hemsley-Brown JV. Facilitating research utilisation: a cross sector review of research evidence. ‘International Journal of Public Sector Management. 2004;17(6):534-553.

8.Zohoor AR, Fakoori AR. Barriers to research from the perspective of Faculty of Medical Sciences, Iran. Payesh Journal. 2003;2(2):113-120.

9.Samoui R, Tayyebani T, Moslehi M. University professors, faculty research needs. Journal of Health Information Management. 2012;9(7):951-957.

10.Feli S, rad.Gh. P, Chizari M. Factors affecting student participation in research activities and scientific. Journal of Research and Planning in Higher Education. 2006;42:94-105.

11.Khoshfar G. Investigation of the role of research in research institutions in economic development - social, Golestan Province. Rahyaft Journal. 2000;2(22):10-24.

12.Kazemi SA, Noorian A, Mousavinasab SN, Eskandari M, Ghaffari M. Zanjan University of Medical Sciences faculty members' awareness of free e-journals. Journal of Medical Education Development. 2014;6(12):62-68.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-29]